

mányt és felkölt szunnyadó erőket és tehetségeket.

Betetőzi a szegedi középiskolák munkásságát és biztosítja a magyarosító munka további eredményességét. A természettudományi kutatás rámutat az emberiség életének forrására és megnyitja a látást.

Az orvosgyetem idevonzza egész országrészek betegeit és javítja Délmagyarország közegészségügyi helyzetét.

Ezek az általános országos és egyetemes emberi eredmények.

Vannak azonban kizárólagosan szegedi szempontok is, amelyek kényszerítő erővel megkövetelik, hogy Lázár György dr törekvéseit az egyetem kérdésében támogassuk.

Szeged újabb kora az újraépülésével kezdődik. A régi Szeged már a múlté! Az új Szeged megtartotta ugyan még a régi város demokratikus hagyományait, de megalkotta a modern kultúrváros kereteit is. A törzslakosság pedig a kereteket eddig teljesen betölteni nem tudta. Van színházunk, Dugonicstársaságunk, társadalom tudományi társaságunk és jogász egyesületünk. Van képtárunk, könyvtárunk és vannak tudományos törekvéseink. Ezek azonban nagyrészt csak keretek. Hiányzik belőlük az az életteljes, amely erős tartalommal betölti a kereteket, amely pezsgő életet visz kulturintézményeinkbe és amely örök szükségessé teszi a tudomány keresésének minden megnyilvánulását.

Szeged város mindig szabadelvű, demokratikus város volt. Itt nemzetrontó, ember és ember között viszályt szító törekvések soha érvényesülni, valószínű nem tudtak. Az igazi egyetem pedig a tudásnak a világosságnak az

emberi élet tudományos megismerésének terjesztője és biztosítója. A tudomány nyomán halad az emberiség gazdasági és kulturális felszabadulása és a tudás az, amely a sötétség mindenféle megnyilvánulására rávilágít.

Szeged ezen a nyomon akar tovább haladni és így a város szellemi újjaszületéséért és az emberiség haladásának munkájáért csak örömmel üdvözölhetjük az áldozatokat hozó várost.

A parlamenti helyzet.

— Magyar munka s osztrák válság. —

(Saját tudósítónktól.) Az osztrák Reichsrath föloszlatása több irányban érinti a magyar politikai szituációt. A föloszlatás pillanatában ugyanis néhány olyan jelentős kérdésnek törvényhozási rendezése maradt függőben, amelyek nálunk is, Ausztriában is egyértelműleg lesznek elintézendők. Ezek között az elintézésre váró tárgyak között a legnagyobb politikai jelentőségű a *véderő reformja*.

A *véderőreform* egy évtizednél hosszabb idő óta torlaszolja el a magyar politikát. A kormány, mely tudatában van annak, hogy a katonai kérdések nyugovóra juttatása után, végre-valahára egész erejét a belső reformoknak szentelheti, jól tudja azt is, hogy az ellenzékkel erős harcot kell majd vívnia ennél a kérdésnél. Mivel pedig e harc elől kitérnie nincs módjában, de ellenteleit erőszakos eszközökkel elnyomni sem óhajtja, legalább az ütközés időpontját úgy igyekszik megválasztani, hogy a véderővitára bőséges idő jusson anélkül, hogy ezáltal az állam primer szükségleteinek kielégítése fönnakadást szenvedjen.

A parlamenti ökonómia azt indikálja, hogy a véderő-javaslat tárgyalása a *büdzsé elintézése után* mielőbb meginduljon. Mert ilyen-

képen bőséges idő áll majd rendelkezésre a 114. szakasz törvényjavaslat letárgyalására.

Az őszi ülészakot a mi parlamenti beosztásunk szerint javarészt a delegációk tanácskozása és a jövő évi költségvetés elintézése veszi igénybe. Azonfelül a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottságok ebben az esztendőben Bécsben üléseznek s így legalább négy hét föltétlenül elvész a parlament üléskezési idejéből. Ilyenképpen tehát nem igen látnók a lehetőségét, hogy az őszi halasztott véderőjavaslat még ebben az esztendőben tető alá volna hozható. Ezzel pedig már igen messze idők ismeretlen esélyeitől és konstellációjától függően újlag a katonai kérdések rendezése, ami a magyar politika békés és nyugodt fejlődését ismét eltorlaszolja.

Ilyen körülmények között érthető, ha *Héderváry* grófot az alapos megfontolás után megállapított parlamenti munkarendjétől a Reichsrath föloszlatása el nem térítheti. Nincs is erre semmi törvényben gyökerező ok. Ilyen tény az, hogy normális körülmények között a véderőjavaslat egyazon napon kerülne a magyar és az osztrák országgyűlésnek asztalára. Ez logikus és természetes gyakorlat, melyet eddig követünk és követünk bizonyára a jövőben is — ha lehet. Ha azonban az osztrák képviselőház nem ül együtt, akkor a javaslatot az asztalán fogja találni, mire összeül. Törvény nem rendeli azt, hogy bármely javaslat is egyazon a napon terjesztessék elő a két országban. Épen a függetlenségi álláspont képviselőinek kellene lehangosabban tiltakozniok az ellen, ha valaki Magyarország számára egy ilyen, egészen új kötelezettséget akarna statuálni Ausztria irányában.

Nem is hisszük, hogy ha Magyarországon egy javaslat, — vonatkozzék az akár a véderőre, akár más egyéb tárgyra — előterjesztetik, bárki is azt vizsgálná, hogy azon a napon a Reichsrathban is beterjesztették-e

alatt, hogy beljebb, beljebb haladtak a kanyargós uton, nehéz szagu fenyvesek közt. Mentek egymás mellett odáig, ahol már kissé meredek az út, ahol a nők egészen önkénytelenül nyujtják a férfi felé segítséget kérő, parfümös kezüket. Az illatos fehér karok, gyöngé, hajlékony ujjak úgy hajolnak ott a férfivállra, karra, mint a sötétségből kiüzlő csudaszép, ekszotikus virágszárak, virágszirmok.

Achmed kavicsokat dobált a vízbe. Ahogy a kis kövecske lehullt, érezték, hogy esik egyre gyorsabban — gyorsabban a mélybe és mikor a víztükrökhöz csapódott, ők is mintha gyöngé ütést érezték volna.

— A fehér asszonyok mind rosszak — mondta Achmed és fölkel.

Az ügyvéd nem felelt.

Lefelé indultak, de mielőtt az utra befordultak volna, még egyszer visszaneztek.

— Kegyetlenül meglátja itt magát az ember, ha sokáig bámul a hallgatag vízbe. Pfuj, de csunyak vagyunk, Hogy elnyű, hogy elront bennünket az élet. Achmed, édes fiam, mit akarsz te itt köztünk? Menj vissza a te kék eged alá, menj vissza oda, ahol örökké süt a nap. Vesd le magadról azt a fehér nadrágot, rugd le magadról azt a lágy szarvasbőr cipőt. Az a ruha megmar, mint a mérges kigyó, az a cipő a Sátán kereke, pokolba visz. Minek jöttél te ide?

— Elhozott a Nöthig ur.

— Kicsoda?

— A Nöthig ur, a doktor. Annak nagy háza van Helonanban. Betegek gyógyulnak benne. Ezeknek a betegeknek nem fáj semmijük, de mégis fáj mindenük. Ezek tudnak járkálni, enni-inni, mégis mintha min-

den percben meg akarnának halni. Aztán eljött egy nap a Nöthig ur, én ott guggoltam a napon a sátor előtt, vártam Fatimét. És jött a doktor ur. Egy bambusznád vessző volt a kezében, azzal csapkodott és az apámat kereste. Én megmutattam neki merre ment, de nem kísértem el. Nemsokára visszajöttek mind a ketten és azt mondták, nekem el kell menni. Elmentem. Nem szoltam semmit, elmentem. Fatimé nem jött akkor. Sokszor visszaneztem, amíg csak láthattam a sátort, de Fatimé nem jött. Elkésett ezen a napon.

— És azóta Achmed?

— Azóta?

— No igen.

— Megyek mindenüvé Nöthig urral. Dolgom nincs. Én sokat tanultam. Ráérek. Csak olyan szobadisz vagyok. Nöthig ur szereti az ilyesmit. Van a szobába kínai váza is, japán kályha ellenző.

Achmed elhallgatott. Belemeredt az éjszakába. A fenyők közt szél zugott, birkózott a mozdulatlan, halott levelekkel.

— Nem tudom magam elé kényszeríteni. Idézem nappal-éjjel, vágyón, fájdalmasan, hangosan, szerelmesen és nem láthatom meg. Nem tud egy világos kép kialakulni a khaoszból, a lelke zürzavarából. Olyan messze van tőlem az a sátor, az a pálma, az az ég, az a sivatag ott Helonanban, mintha már száz évet aludtam volna, mióta láttam. Ha az ő barna szemét hívom, fehér asszonyok kék szeme néz rám, ha fekete haját tapintanam, szallagos, szőke hajak illatát érzem. A fehér asszonyok nagyon rosszak, uram. Mint a kigyók férköztek hozzám, csak akkor vettem észre, hogy ott vannak, mi-

kor már rátekerődött hajlékony kigyókarjuk, bársonyos rossz testük a szívemre, a lelkemre, mindenemre. Ezek az asszonyok mind egyformák. Az anyja olyan, mint a leánya. Mind csak egyet akarnak és azt nem tudják akarni. Mig a férfiak busan járkák az életet, addig ezek az asszonyok, mint a ragadozó madarak, röpdösnek ide-oda és lecsapnak rájuk. Engem mind akar. Azt hiszik, az én fekete testemből új izgalmak, új gyönyörök sarjadzanak. Mit keres a szememben ügyvéd ur? Nincs ott más, mint sok-sok álmatlan éjszaka büne, gyalázatosága. Az én homlokom. Teleirták már a fehér asszonyok hazugságaikkal. Tucát, fáradt ember vagyok én is. A bölcs fölébredt és mielőtt visszafordulhatott volna, megragadták az asszonyok és ki sem engedték karmaik közül, míg ki nem szívták szomjas vampirajkaik az utolsó csöpp vérét. Pedig engem hogy várnak ott-hon. Hüségese, a sir szájaig tartó hüséggel és —

— Haza fog menni, Achmed?

— Minek? Mit keressek én ott Helonanban?

Csendesen jártak a hangtalan éjszakában. A hold kibujt a felhők alól és óriás torz képeket vetített eléjük az utra. Olyan volt a feje az árnyképnek, mint egy szörnyetegnek. A keze vékony és hosszú, a lába kurta. Ha feléje csaptak a bambusz-vesszővel, visszaütött hosszú kezével. Jobban siettek, hogy elhagyják, de utolérte őket, nem maradt el, csak ment gunyosan mellettük a holdas éjszakában.